

Poznámky Spolkového ústavu hydrologického (BfG)

k „Stanovisku české delegace pracovní skupiny FP a VÚV T.G.M. k výsledkům studie Posouzení českých a durynských přehrad při povodních na Vltavě a Labi v České republice a Německu matematickým říčním modelem (zpráva BfG-1725)“ (viz příloha 7 k záznamu výsledků 26. porady)

Vzhledem k tomu, že ve výše uvedeném dokumentu českých kolegů ze dne 28. 11. 2012 se hovoří o projektu, který se netýká německé delegace v pracovní skupině FP MKOL jako celku, nýbrž za který zodpovídá pouze BfG (ve spolupráci s českými partnery) v kontextu projektu LABEL, bylo následující stanovisko zpracováno přímo samotným BfG, ovšem po dohodě s vedením německé delegace.

BfG hodnotí výše uvedené stanovisko vcelku jako velmi užitečný, neformální dokument, který jasně a výstižně pojmenovává souvislosti mezi povodní, jejím ovlivněním provozem nádrží a dopady na průběh povodní. Kromě toho byl český dokument podle našeho názoru předložen ve správný okamžik.

Společenství oblasti povodí Labe (FGG Elbe) a BfG se dohodly, že v rámci smlouvy o spolupráci provedou pro vodoměrné profily na Labi v Německu homogenizaci dlouhých řad kulminačních průtoků. K podepsání příslušné smlouvy by mělo dojít v brzké době. V tomto projektu se budou matematickými říčními modely propočítávat historické případy povodní s vlivem a bez ovlivnění nádrží, aby tak bylo možno identifikovat účinky nádrží na N-leté průtoky. Zmenšení kulminačních průtoků, které zjistil BfG v rámci projektu LABEL na základě tří případů povodní (srpen 2002, duben 2006 a leden 2011) v Německu (viz zpráva BfG-1725) jsou považovány za **indicii** pro rozsáhlé účinky. Aby bylo možno učinit obecně platné závěry, bude nutno v budoucnu provést příslušné analýzy na významně větší bázi historických případů povodní. S formulací ve stanovisku české delegace v pracovní skupině FP MKOL **„Míru ovlivnění povodňového režimu toku nelze posuzovat z průběhu několika málo konkrétních povodní, i když jde o povodně různého typu“** BfG plně souhlasí.

Ukazuje se však také, že nastavení studie v projektu LABEL s příkladnými modelovými výpočty se od dosavadních českých studií už výrazně liší. Jak velmi dobře a transparentně znázorňuje tabulkové porovnání v uvedeném stanovisku, vykazují obě studie rozdíly nejen ve sledovaných případech povodní, ale i v uvažovaných nádržích, ve stavu naplnění nádrží před začátkem povodní a zejména v předvypouštění. Toto může být v závislosti na způsobu provedení popřípadě také nesmírně důležité a může se projevit příslušnými významnými dopady na průběh povodňové vlny směrem po proudu. Tyto rozdílné okrajové podmínky a také využití různých modelových nástrojů je proto třeba zohlednit, jestliže jsou dosažené výsledky modelových výpočtů pomocí různých modelů a studií přebírány, navzájem porovnávány a hodnoceny.

BfG došla celkově k závěru, že v dosud provedených různých studiích v ČR a v rámci projektu LABEL, které se zabývají historickými povodněmi, byly v zásadě získány porovnatelné výsledky o transformaci kulminačních průtoků, které z výše uvedených důvodů nemohou být pochopitelně po kvantitativní stránce vždy stejné. V této souvislosti považuje BfG za správné a velmi důležité také příslušné formulace ve stanovisku, které poukazují na stávající nejistoty v datech a při modelování manipulace na nádržích, o kterých je třeba takto jednoznačně také hovořit. Zda jsou přitom případné efekty ve studii LABEL považovány za příliš optimistické, není momentálně důležité.

Uvažuje se o tom (a v tom jsou česká i německá strana zajedno), aby byli do budoucích studií zapojeni jak provozovatelé nádrží, tak i další zodpovědná místa v Německu a ČR. (V této souvislosti se v prosinci 2012 BfG písemně obrátil na ČHMÚ s prosbou o jmenování příslušného kooperačního partnera a o navržení termínu pro základní rozhovor o koordinaci česko-německého projektu). Vcelku vidí BfG v uvažovaných průzkumech, zahrnujících povodí Labe, možnost vytvoření nadhodnoty pro obě strany, což by se mělo ukázat i v poskytnutí zlepšených modelových nástrojů pro sledované řeky.

Norbert Busch
Marcus Hatz
Jörg Uwe Belz

Koblenz, 8. 1. 2013